Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Erityisperusteet EU-eläkesiirtolaista

Vahvistettu 24.11.2020.

SISÄLLYSLUETTELO

1 EU-ELÄKESIIRTOLAIN MUKAISET ERITYISPERUSTEET 5
1.1 Soveltamisala 5
1.2 Vakuutustekniset suureet 5
1.3 Laskentaan liittyvät ajankohdat 6
1.4 Ikälasku 6
1.5 Ansaittu eläkeoikeus 6
1.6 Euroopan unioniin siirrettävä määrä 6
1.6.1 Perusturva 7
1.6.2 Lisäturva 7
1.7 Euroopan unionin maksaman palautusmäärän muuntaminen eläkeoikeudeksi 7
1.8 Pääoma-arvokertoimet 8
1.9 Toimivaltaisen eläkelaitoksen rahoitusosuus ja maksu 9
1.10 Voimaantulosäännös 9

Liitteet 11
A Ikäsiirrot 11
B Elinaikakerroin ja ikäluokan alin vanhuuseläkeikä 13

1 EU-ELÄKESIIRTOLAIN MUKAISET ERITYISPERUSTEET

1.1 Soveltamisala

Nämä perusteet koskevat Euroopan yhteisöjen henkilöstöasetuksen (ETY, Euratom; EHTY) N:o 259/68 liitteen VIII mukaista, sellaisena kuin henkilöstöasetuksen liitteen VIII sääntöjä on muutettu asetuksella (ETY, Euratom; EHTY) No 723/2004, eläkeoikeuden siirtoa Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan unionin eläkejärjestelmän välillä. Siirrosta on säädetty eläkeoikeuden siirtämisestä Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmän välillä annetussa laissa (165/1999) (jäljempänä EosL).

Perusteita sovelletaan, kun virkamies, työntekijä tai yrittäjä siirtyy Euroopan unionin palvelukseen ja hänen Suomessa karttunutta eläkeoikeuttaan vastaava pääoma-arvo korkoineen siirretään Euroopan unioniin. Näitä perusteita sovelletaan myös, jos unioniin siirretty pääoma-arvo palautetaan virkamiehen tai työntekijän lähdettyä pois unionin palveluksesta.

1.2 Vakuutustekniset suureet

Näissä erityisperusteissa esiintyvät vakuutustekniset suureet ovat sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien työntekijän eläkelain mukaisen vakuutuksen yleisten laskuperusteiden mukaiset. Tällöin käytetään seuraavia erikoisvakioiden arvoja:

Korot

- laskuperustekorko $b_1 = 0{,}029$
- palkkakorjaustermi $\rho = 1{,}008$
- EosL 6 §:n mukainen korko $r_{EosL} = 0{,}031$

Kuolevuus

- ikäsiirtojen arvot vanhuus- ja perhe-eläkkeissä on määritelty liitteen kohdassa A

Työkyvyttömyys

$$b_3 = 0,4$$
$$b_4 = 0,4$$
$$b_5 = 0,4$$
$$b_6 = 1$$
$$b_7 = 1$$
$$b_8 = 1$$

Vastaisen työkyvyttömyyseläkkeen pääoma-arvoja laskettaessa käytetään yleisten laskuperusteiden kohdan 2.3 kaavassa (15) esiintyvälle suureelle e arvoa 9 kuukautta.

Vastaisen perhe-eläkkeen pääoma-arvoja laskettaessa käytetään lapseneläkkeen pääoma-arvona yleisten laskuperusteiden kohdan 1.4.4 kaavan (9) ja 2.4.1 kaavan (23) mukaisia suureita $\bar{Z}_x(18,N)$ ja $\bar{Z}_x(18,M)$.

1.3 Laskentaan liittyvät ajankohdat

Eläkeoikeuksien siirron ja mahdollisen palautuksen laskemista varten määritellään siirtopäivä, palautuspäivä ja siirtomäärän laskentapäivä.

- s Siirtopäivä on se päivä, jona Eläketurvakeskus maksaa siirtomäärän asianomaisen EU-toimielimen ilmoittamalle tilille.
- p Palautuspäivä on se päivä, jona asianomainen EU-toimielin maksaa palautettavan määrän Valtion Eläkerahastoon.
- s_0 Siirtomäärän laskentapäivä on määritelty EosL 2 §:ssä. Se on se päivä, johon kohdistuen eläkeoikeuden laskennallinen siirtäminen unionin eläkejärjestelmään toteutetaan.

1.4 Ikälasku

Näissä perusteissa EosL 4 §:n mukaisessa siirtotapauksessa x tarkoittaa vakuutetun siirtomäärän laskentavuonna täyttämää ikää täysinä vuosina. EosL 12 §:n mukaisessa palautustapauksessa x tarkoittaa vakuutetun täyttämää ikää täysinä vuosina sinä vuonna, jona Euroopan unioni maksaa palautusmäärän Valtion Eläkerahastoon.

1.5 Ansaittu eläkeoikeus

Siirtoon oikeutetulle, siirron kohteena on EosL 1 §:n 2 momentin ja 4 §:n 2-3 momentin mukaan siirtomäärän laskentapäivään mennessä karttunut ja palkkakertoimella tarkistettu eläkeoikeus.

Perusturvassa karttunut eläkeoikeus, joka vastaa liitteen kohdan B mukaista henkilön ikäluokan alinta vanhuuseläkeikää, huomioidaan sellaisenaan kuitenkin siten että julkisen sektorin osalta eläkeoikeudet ovat yhteen sovitettuina ja muunnettuina vastaamaan eläkeoikeutta 63 vuoden iässä sen mukaisesti, mitä valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain (679/2004) voimaantulosäännöksissä ja kunnallisen eläkelain muuttamisesta annetun lain (713/2004) voimaantulosäännöksissä säädetään sellaisina kuin ne olivat voimassa ennen 1.1.2017, ja lapseneläkkeen pääteikää 18 vuotta. Lisäturvan eläkeoikeuden arvo muunnetaan vastaamaan liitteen kohdan B mukaista ikäluokan alinta vanhuuseläkeikää tai henkilön omaa ikää, jos se on korkeampi. Lapseneläkkeen pääteikä on 18 vuotta.

1.6 Euroopan unioniin siirrettävä määrä

Euroopan unioniin siirrettävä siirtomäärä on

$$P_s = \Big(1 + (r_{EosL}) \cdot (s - s_0)\Big) \cdot \Big(P_x(perus) + P_x(lisä)\Big), \tag{1.1}$$

missä $P_x(perus)$ ja $P_x(lisä)$ määritellään kaavoissa (1.2) ja (1.4), r_{EosL} on määritelty kohdassa 1.2 ja $s - s_0$ on aika siirtomäärän laskentapäivästä siirtopäivään vuosina.

1.6.1 Perusturva

Siirrettävää eläkeoikeutta vastaava pääoma-arvo määräytyy vastaisen eläkkeen kertamaksukaavasta

$$P_x(perus) = \rho^{Max(w_{sv}-x,0)} \cdot \Big(\bar{A}_x(E) + \bar{A}_x(S) + b \cdot \bar{A}_x(P_1)\Big) \cdot EAK_{sv} \cdot E_{s_0}(perus) \tag{1.2}$$

missä ρ on määritelty kohdassa 1.2, $\bar{A}_x(E)$ on vanhuuseläkkeen, $\bar{A}_x(S)$ on työkyvyttömyyseläkkeen ja $\bar{A}_x(P_1)$ on perhe-eläkkeen kohdan 1.8 mukaan laskettu pääoma-arvokerroin. Ikäluokan alimman vanhuuseläkeiän w_{sv} arvot on määritelty liitteen kohdassa B. Elinaikakertoimena EAK_{sv} käytetään liitteen kohdan B mukaista syntymävuosiluokan sv arviokerrointa. $E_{s_0}(perus)$ on kohdassa 1.5 määritelty perusturvan mukaan karttunut eläkeoikeus siirtomäärän laskentapäivänä ja

$b = 0,36$

1.6.2 Lisäturva

Siirrettävää eläkeoikeutta vastaava pääoma-arvo määräytyy vastaisen eläkkeen kertamaksukaavasta

$$P_x(lisä) = \rho^{Max(w_{sv}-x,0)} \cdot \Big[\Big(\bar{A}_x(E) + \bar{A}_x(S)\Big) \cdot E_{s_0}(lisä_{vetk}) + \bar{A}_x(P_1) \cdot E_{s_0}(lisä_{pe})\Big] \tag{1.3}$$

jossa ρ on määritelty kohdassa 1.2, $\bar{A}_x(E)$ on vanhuuseläkkeen, $\bar{A}_x(S)$ on työkyvyttömyyseläkkeen ja $\bar{A}_x(P_1)$ on perhe-eläkkeen kohdan 1.8 mukaan laskettu pääoma-arvokerroin. $E_{s_0}(lisä_{vetk})$ on kohdassa 1.5 määritelty lisäturvan mukaan karttunut vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkeoikeus. $E_{s_0}(lisä_{pe})$ on se kohdassa 1.5 määritelty lisäturvan mukaan karttunut perhe-eläkeoikeus, johon leski yksin edunsaajana olisi oikeutettu.

1.7 Euroopan unionin maksaman palautusmäärän muuntaminen eläkeoikeudeksi

Jos henkilön palvelus Euroopan unionissa päättyy hänen saamatta mainitun palveluksen perusteella oikeutta vastaiseen eläkkeeseen, henkilöllä on oikeus palauttaa eläkeoikeus rahastosiirtona Suomen työeläkejärjestelmään.

Rahastosiirrossa palautetaan koko Euroopan unionin eläkejärjestelmän mukaan karttunutta eläkeoikeutta vastaava pääoma-arvo. Palautusmäärä muunnetaan aina perusturvan mukaiseksi eläkeoikeudeksi (tekniseksi vapaakirjaksi), myös siinä tapauksessa, että siirtomäärä on alun perin sisältänyt lisäturvaa.

Suomen eläkejärjestelmään palautuva määrä muunnetaan tekniseksi vapaakirjaksi seuraavasti

$$E_p = \frac{P_p}{\rho^{Max(w_{sv}-x,0)} \cdot \left(\bar{A}_x(E) + \bar{A}_x(S) + b \cdot \bar{A}_x(P_1)\right) \cdot EAK_{sv}}, \tag{1.4}$$

jossa pääoma-arvokertoimet $\bar{A}_x(E)$, $\bar{A}_x(S)$ ja $\bar{A}_x(P_1)$ on määritelty kohdassa 1.8, palkkakorjaustermi ρ kohdassa 1.2, EAK_{sv} ja b kohdassa 1.6, w_{sv} liitteen kohdassa B ja P_p on Euroopan unionista siirtynyt palautusmäärä kohdassa 1.3 määriteltynä palautuspäivänä.

1.8 Pääoma-arvokertoimet

Vanhuuseläkettä vastaava pääoma-arvokerroin lasketaan aritmeettisena keskiarvona naiselle ja miehelle kaavalla

$$\bar{A}_x(E) = \begin{cases} \frac{\bar{N}_{w_{sv}}}{D_x}, & \text{kun } x < w_{sv} \\ \bar{a}_x, & \text{kun } x \geq w_{sv} \end{cases} \tag{1.5}$$

lasketuista pääoma-arvokertoimista, missä ikäluokan alin vanhuuseläkeikä w_{sv} on määritelty liitteen kohdassa B.

Työkyvyttömyyseläkettä vastaava pääoma-arvokerroin

$$\bar{A}_x(S) = \begin{cases} {}_{(e)}\bar{A}_{x:w_{sv}}, & \text{kun } x < w_{sv} \\ 0, & \text{kun } x \geq w_{sv} \end{cases} \tag{1.6}$$

missä ikäluokan alin vanhuuseläkeikä w_{sv} on määritelty liitteen kohdassa B. Pääoma-arvokerroin on erikoisvakioita lukuun ottamatta määritelty TyEL:n yleisten laskuperusteiden kaavassa 15.

Perhe-eläkettä vastaava pääoma-arvokerroin lasketaan aritmeettisena keskiarvona naiselle ja miehelle kaavalla

$$\bar{A}_x(P_1) = \frac{1}{D_x} \int_x^{\infty} D_t \mu_t F(t) dt, \tag{1.7}$$

lasketuista pääoma-arvokertoimista, jossa miespuolisen edunjättäjän tapauksessa

$$F(t) = i \cdot 0,99 \cdot n_t(M) \cdot \bar{a}_{y_t(M)+(b2)} + \bar{Z}_t(18, M)$$

ja naispuolisen edunjättäjän tapauksessa

$$F(t) = i \cdot 0,99 \cdot n_t(N) \cdot \bar{a}_{y_t(N)+(b2)} + \bar{Z}_t(18, N),$$

missä

$i = 1$ kun kyseessä on perusturvaa koskeva vakuutus tai rekisteröityä lisäturvaa koskeva vakuutus, jossa edunsaajina ovat sekä leski että lapset

$i = 0$ kun kyseessä on rekisteröityä lisäturvaa koskeva vakuutus, jossa edunsaajina ovat pelkät lapset.

Kuolevuus μ, avioisuus n, aviopuolisoiden ikäero y ja lapsen eläkkeen pääoma-arvo $\bar{Z}$ on määritelty TyEL:n yleisissä laskuperusteissa kohdissa 1.2 ja 1.4.

1.9 Toimivaltaisen eläkelaitoksen rahoitusosuus ja maksu

EosL 2 §:ssä määritelty toimivaltainen eläkelaitos, jossa siirron kohteena oleva eläkeoikeus on karttunut, maksaa Eläketurvakeskukselle karttunutta eläkeoikeutta vastaavan pääoma-arvon korkoutettuna korolla r_{EosL} kohdassa 1.3 määritellystä siirtomäärän laskentapäivästä s_0 siirtopäivään s.

Eläketurvakeskus määrää siirtopäivän s ja antaa toimivaltaiselle eläkelaitokselle päätöksen maksettavasta siirtomäärästä sen jälkeen, kun siirron hakija on tehnyt päätöksen siirtää Suomessa ansaitun eläkeoikeutensa Euroopan unioniin. Eläkelaitoksella on oikeus vaatia enintään kuukauden maksujärjestelyaika.

Eläkelaitoksen on maksettava osuutensa siirtomäärästä viimeistään kaksi pankkipäivää (eräpäivä) ennen siirtopäivää s.

Viivästyneelle suoritukselle lasketaan viivästymisen ajalta korkoa korkolain 4 a §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaisen vuotuisen viivästyskoron mukaan.

Jos toimivaltainen eläkelaitos on yksityisen sektorin työeläkkeitä hoitava eläkelaitos, sen kustannusosuus jaetaan yksityisen sektorin eläkelaitosten kesken siten kuin sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamissa kustannustenjakoperusteissa on määrätty.

1.10 Voimaantulosäännös

Tätä perustetta sovelletaan eläkeoikeuden siirtoon ja palautukseen, jota koskeva hakemus on tehty 1. päivä tammikuuta 2021 tai sen jälkeen.

LIITTEET

Liite A Ikäsiirrot

syntymä-vuosi	b_2	syntymä-vuosi	b_2
1947	1,3	1975	-3,4
1948	1,1	1976	-3,5
1949	1,0	1977	-3,7
1950	0,8	1978	-3,9
1951	0,6	1979	-4,0
1952	0,5	1980	-4,2
1953	0,3	1981	-4,4
1954	0,1	1982	-4,5
1955	0,0	1983	-4,7
1956	-0,2	1984	-4,9
1957	-0,4	1985	-5,0
1958	-0,5	1986	-5,2
1959	-0,7	1987	-5,4
1960	-0,9	1988	-5,5
1961	-1,0	1989	-5,7
1962	-1,2	1990	-5,9
1963	-1,4	1991	-6,0
1964	-1,5	1992	-6,2
1965	-1,7	1993	-6,4
1966	-1,9	1994	-6,5
1967	-2,0	1995	-6,7
1968	-2,2	1996	-6,9
1969	-2,4	1997	-7,0
1970	-2,5	1998	-7,2
1971	-2,7	1999	-x,x
1972	-2,9	2000	-x,x
1973	-3,0	2001	-x,x
1974	-3,2	2002	-x,x

Liite B Elinaikakerroin ja ikäluokan alin vanhuuseläkeikä

syntymä-vuosi	elinaika-kerroin	alin vanhuus-eläkeikä v	alin vanhuus-eläkeikä kk	syntymä-vuosi	elinaika-kerroin	alin vanhuus-eläkeikä v	alin vanhuus-eläkeikä kk
1947	1,00000	63	0	1975	0,90400	66	3
1948	0,99170	63	0	1976	0,90200	66	4
1949	0,98689	63	0	1977	0,90000	66	5
1950	0,98351	63	0	1978	0,89800	66	6
1951	0,97914	63	0	1979	0,89600	66	7
1952	0,97552	63	0	1980	0,89400	66	8
1953	0,97200	63	0	1981	0,89200	66	9
1954	0,96800	63	0	1982	0,89000	66	10
1955	0,96344	63	3	1983	0,88900	66	11
1956	0,96102	63	6	1984	0,89000	67	1
1957	0,95722	63	9	1985	0,88800	67	2
1958	0,95404	64	0	1986	0,88700	67	3
1959	0,94984	64	3	1987	0,88500	67	4
1960	0,94500	64	6	1988	0,88400	67	5
1961	0,93900	64	9	1989	0,88000	67	5
1962	0,93400	65	0	1990	0,87900	67	6
1963	0,92800	65	0	1991	0,87800	67	7
1964	0,92300	65	0	1992	0,87700	67	8
1965	0,92300	65	2	1993	0,87600	67	9
1966	0,92000	65	3	1994	0,87500	67	10
1967	0,91900	65	5	1995	0,87400	67	11
1968	0,91700	65	6	1996	0,87300	68	0
1969	0,91400	65	7	1997	0,87200	68	1
1970	0,91100	65	8	1998	0,86900	68	1
1971	0,91100	65	10	1999	0,86800	68	2
1972	0,90900	65	11	2000	0,86700	68	3
1973	0,90600	66	0	2001	0,86700	68	4
1974	0,90400	66	1	2002	0,86600	68	5